

Til lovforslag nr. L 103. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 11. december 1989

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om Statens Uddannelsesstøtte

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisnings- og forskningsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål til undervisnings- og forskningsministeren vil blive optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget en skriftlig henvendelse fra Danske Studerendes Fællesråd.

Der er af undervisnings- og forskningsministeren og af et mindretal stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* med de af ministeren stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* (Socialdemokratiets og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget) indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de af undervisnings- og forskningsministeren og det af mindretallet stillede ændringsforslag.

Mindretallet skal dog ikke undlade at give udtryk for en bekymring over de meget hyppige ændringer i SU-reglerne. Disse forhold sammenholdt med de ganske alvorlige udbetalingsforsinkelser i efteråret 1989 har med rette vakt mistillid til SU-systemet. Mindretallet opfor-

drer på det kraftigste til, at der nu bliver skabt ro om SU-systemet.

Mindretallets anbefaling af denne lovændring er begrundet i de forenklinger og klare serviceforbedringer, som loven medfører for de uddannelsessøgende.

Mindretallet konstaterer, at indførelse af indkomstgrænser uden for studietiden medfører problemer for nogle mennesker, men accepterer dog, at denne ændring er en uundgåelig følge af de i øvrigt hensigtsmæssige ændringer af SU-administrationen.

Mindretallet konstaterer med tilfredshed, at det under udvalgsarbejdet er lykkedes at få af-rundingen til månedlige satser forhøjet på en sådan måde, at en generel nedsættelse af rådighedsbeløbet blev undgået.

Ændringsforslag

Til § 1

Af *undervisnings- og forskningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

1) I den under *nr. 1* foreslåede affattelse af lovens § 2 ændres »1.300 kr.« til: »1.350 kr.«

2) Efter *nr. 3* indsættes som nyt nummer:

»01. I § 3, *stk. 2, 2. pkt.*, indsættes efter »ledi-ge«: », og perioder, hvori der er modtaget fast

revalideringsydelse efter lov om social bistand«.«

Af et *mindretal* (S og SF):

3) I den under nr. 8 foreslåede affattelse af lovens § 3 b udgår stk. 1.

Af *undervisnings- og forskningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

4) Efter nr. 14 indsættes som nyt nummer: »02. § 7, stk. 4, ophæves.«

5) I den under nr. 27 foreslåede affattelse af lovens § 13, stk. 2, udgår 2. pkt., og der indsættes efter stk. 2 som nyt stykke:

»Stk. 3. De til enhver tid skyldige beløb, herunder misligholdt gæld, forrentes med en årlig rente svarende til den, der følger af lov om renter ved forsinket betaling. Renten tilskrives månedligt.«

6) Efter nr. 29 indsættes som nyt nummer: »03. I § 13 b, stk. 1, og § 15, stk. 1, indsættes efter »gælden«: »efter påkrav«.

Til § 2

7) I *stk. 1* ændres »17-27« til: »17-26«, og efter 1. pkt. indsættes som nye punktnummer:

»Dog fastsætter undervisnings- og forskningsministeren tidspunktet for ikrafttrædelsen af § 1, nr. 01 og 02. § 1, nr. 27, har først virkning for støtte tildelt for tiden efter den 31. december 1990. For støtte tildelt for tiden før 1. januar 1991 finder de hidtil gældende regler i lovens § 13 anvendelse.«

Bemærkninger

Til nr. 2

I forslag til lov om ændring af lov om social bistand (lovforslag L 30) fremsat af socialministeren den 11. oktober 1989 er det foreslået, at der indføres en fast revalideringsydelse for personer, der hidtil har modtaget hjælp til revalidering efter bistandslovens § 42. Den gældende

ordning giver uddannelsessøgende under revalidering mulighed for hjælp efter bistandsloven ud over de stipendier, som de modtager efter lov om Statens Uddannelsesstøtte. Ordningen har i praksis medført en række administrative problemer, herunder gensidige underrettningsordninger både for revaliderende, kommuner og Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte. I forhold til Statens Uddannelsesstøtte er forslaget alene tænkt som en afbureaukratisering, idet revaliderendens faste revalideringsydelse fuldt ud modsvarer det stipendium, der hidtil har kunnet gives efter lov om Statens Uddannelsesstøtte. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til socialministerens lovforslag.

Som en konsekvens af socialministerens lovforslag foreslås det, at undervisnings- og forskningsministerens adgang til at fastsætte bestemmelser om uddannelsesstøtte til uddannelsessøgende, der får hjælp i henhold til bistandslovens § 42, ophæves. Det bemærkes, at personer, der efter socialministerens lovforslag alene kan modtage hjælp til særlige udgifter, der følger af uddannelsen eller handicappet, vil modtage statens uddannelsesstøtte efter gældende regler.

Ved opgørelsen af støttetiden for den igangværende uddannelse efter lov om Statens Uddannelsesstøtte foretages der fradrag for perioder, hvori der er modtaget stipendium til tidligere afsluttede eller afbrudte støtteberettigende uddannelser. For ikke at stille langtidsledige bedre end andre uddannelsessøgende foretages der på samme måde fradrag for perioder, hvori der er modtaget uddannelsesyndelse i medfør af lov om arbejdstilbud til ledige. Med indførelsen af fast revalideringsydelse vil uddannelsessøgende, der tidligere har modtaget revalideringsydelse, blive stillet bedre end andre uddannelsessøgende, og derfor foreslås det, at også perioder med fast revalideringsydelse indgår i beregningen af støttetiden på samme måde som for langtidsledige.

Der er i den gældende ordning mulighed for dispensation fra støttetidsreglerne, og personer, der har modtaget fast revalideringsydelse, vil være omfattet heraf. Dispensation vil ikke blive givet automatisk til tidligere revaliderende,

Bet. o. lovf. vedr. Statens Uddannelsesstøtte

men det er klart, at revalidender på grund af deres særlige situation ofte ikke vil være i stand til at færdiggøre en uddannelse på normeret tid. Af administrative grunde foretrækkes det at lade tidligere revalidender være omfattet af den gældende dispensationsmulighed i stedet for at oprette en særlig dispensationsmulighed for denne gruppe.

Til nr. 3

Den pågældende bestemmelse indeholder endnu en stramning af studietidsbestemmelserne. Mindretallet anser denne stramning for overflødig i betragtning af de stramninger, der allerede er foretaget.

Til nr. 5

For at udelukke enhver tvivl om bestemmelsens forståelse er det præciseret, at der også i

misligholdelsestilfælde beregnes rentes rente af gæld opstået på grund af for meget udbetalt støtte.

Til nr. 6

Med ændringsforslaget præciseres gældende praksis, hvorefter opsigelse af gælden til fuld indfrielse først sker, hvis låntager trods påkrav udebliver med forfaldne ydelser.

Til nr. 7

Da uddannelsesstøtte før 1. januar 1991 ydes efter de hidtil gældende regler, er det en naturlig følge heraf ligeledes at lade de hidtil gældende tilbagebetalingsregler finde anvendelse.

De foreslåede ændringer som følge af lovforslaget om ændring af lov om social bistand bør træde i kraft samtidig med indførelsen af den faste revalideringsydelse.

Eva Møller (KF) fmd. Else Theill Sørensen (KF) Merete Aarup (KF)

Inge Dahl-Sørensen (V) Traberg Smidt (V) Pia Dahl (FP) Marianne Jelved (RV)

Jette Pors (CD) nfmd. Lysholm Christensen (KRF) Jytte Andersen (S) Helle Degn (S)

Pernille Forchhammer (S) Anna-Marie Hansen (S) Frank Jensen (S) Lone Møller (S)

Aage Frandsen (SF) Hanne Thanning Jacobsen (SF)

Nogle af udvalgets spørgsmål til undervisnings- og forskningsministeren og dennes besvarelse heraf

Spørgsmål 9:

»Ministeren bedes uddybe baggrunden for omlægningen af rentesatsen for forrentning af studielån efter studietid – hvilke konsekvenser vil omlægningen få?«

Svar:

Efter gældende bestemmelse forrentes gæld ifølge studielån efter uddannelsestidens ophør årligt med 1 pct. over den til enhver tid fastsatte officielle diskonto.

Økonomiministeriet har oplyst, at Nationalbanken nu anvender andre pengepolitiske styringsmidler end diskontoen, og at denne derfor ikke mere afspejler pengemarkedet. De andre lignende styringsmidler, således renten ved pengeinstitutternes låntagning på foliokonto i Nationalbanken, er kortsigtede rentesatser, der ændres forholdsvis hyppigt, og de egner sig derfor heller ikke til anvendelse i SU-sammenhæng.

Da bestemmelsen om rentesatsen efter studietiden fortsat forudsættes at indeholde et tilskudselement, har det herefter været naturligt at foreslå, at Folketinget gennem vedtagelsen af finansloven træffer beslutning om, hvilken konsekvens de givne renteforhold skal have for forrentningen af studielåne.

Ministeriet har således ikke sigtet mod en principiel ændring af forrentningen af studielåne. Man har blot villet finde en hensigtsmæssig erstatning for diskontoen til bestemmelse af forrentningen.

Spørgsmål 17:

»Skal svaret forstås således, at efter nugældende lovtekst kan stipendienævnet have administrative funktioner, mens det efter den foreslåede lovtekst kun kan have rådgivende?«

Svar:

Fra loven om Statens Uddannelsesstøtte fra 1986 har det været en institutionsopgave at bistå Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte med information, indkaldelse og gennemgang af ansøgninger, oplysning om uddannelsesforhold m.v. Institutionsledelsen kan til varetagelsen af opgaverne nedsætte stipendienævn, hvor repræsentanter for lærere og uddannelsessøgende skal have sæde. Undervisningsministeren kan fastsætte nærmere regler herom. Undervisningsministeren har ikke fastsat nærmere regler.

Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte har herudover på enkelte områder delegeret adgangen til at træffe egentlige afgørelser vedr. tildeling af uddannelsesstøtte til udvalgte højere uddannelsesinstitutioner. Ministeriet er ikke i besiddelse af oplysninger om, hvorvidt stipendienævn har været inddraget i sådanne afgørelser, men det kan ikke udelukkes, at det har været tilfældet.

Det er ministeriets opfattelse, at sådanne egentlige afgørelser vedr. uddannelsesstøtten, der af Styrelsen for Statens Uddannelsesstøtte er overladt til uddannelsesinstitutionerne, må træffes af institutionslederen eller på hans vegne, og man har ønsket at præcisere dette.

Særligt når det som et led i den fortsatte reform af støttetildelingen overvejes at overlade flere afgørelser vedr. uddannelsesstøtte til uddannelsesinstitutionerne, er det vigtigt at kompetence- og ansvarfordelingen er klar.

Dette udelukker som nævnt ikke, at institutionslederen nedsætter stipendienævn, der rådgiver om varetagelsen af de opgaver, der af styrelsen lægges på institutionerne.

Spørgsmål 22. Ad svaret på spørgsmål 14.

»Kan ministeren bekræfte, at rådsarbejde vil være dispensationsgrund?«

Svar:

Ja, rådsarbejde vil på linie med graviditet, fødsel, sygdom, videnskabeligt arbejde, orlov samt værnepligt være omfattet af dispensationsordningen.